

עין משפט נר מצוה

יש א מיי פיד מל
פסוקי מוקדשת להט
ה:
ב ג ד מיי פ"ג מל
שקלים הלכה ט:

רבינו הגנאל

הכל מודין ר' ורבנן,
שאם נתכפר בשאינה
אבודה אבודה ממה. אלא
לרב דאמר שניהם ראויין
לחוקק, ולמה אמר שני
שבוג רישון יקרב משום
דמצוה בראשון מאחר
בשניין ראויין ואיזה מהן
[שן] יקריב יצא ידי חובתו,
הוה ליה כמפריש שתי
חטאות לאחריות, כלומר
אם תאבד אחת מהן
התיה חברתה תחתיה.
וא"ר הושעיה המפריש
ב' חטאות לאחריות
מחכפר בראשון וישייה
רועה ולמה שנינו תמות.
ופרקין כיון דסבר רב
מצוה בראשון, וכן
כי מעיקרא שהפריש
השני שבוגו שני, לאבוד
הפריש, לפיכך ליחיד כי
האי גונא ממה, הוא
השייה היא שמחבר כי
לאבוד הופרשה, לפיכך
אמרין עלה אבודה ממה.
והו השוגג מפורשת
במורה פרק ל"ד ופסוקי
היה אומר תמות
[בכר] ופסוקי היא. איבא
בדוחב הכי, ועוד א"ר
יהודה נשפך הדם ימות
המשחח כר, בשלמה
לרב רישא פליגי בתמא
צבור, תנא קמא אומר
רועה כי אין חטאת
צבור ממה, ור' יהודה
אומר תמות, סיפא פליגי
ברחויין, תנא קמא סבר
נשפך הדם יבא אחר
וגריל עליו ועשתו לשם
וישיל הרשון, ור' יהודה
סבר הראשון כבר נדחה
מפני שבשפך הדם ואין
מחכפר בדחויין, לפיכך
א"ר יהודה ימות. אלא
א"ר יוחנן דאמר לא
שנה ר' יהודה תמות
אלא מפני שבודת כמו
האבודה, ומאי ועוד נהא
[היא] היא, קשיא. מת
המשחח אמאי תני ר'
יהודה ישפך הדם כבר
בתקיימה המצוה. כלומר,
הגריל עליון ושפך של
שם עשו חטאת ואין
דבר תלוי ביהוה. ושנינו
חייב יעמד חי לפני ה'
לכפר. כלומר, יהיה זה
עומד חי עד שיכפר זה
הקרב לפני ה' ובמה
מכפר. ברמז. תנן התם
בבס שקלים פרק שני
בני העיר ששלחו שקליהן
ונגבו או אבדו אם נתרמה
התרומה בשבועין לגזברין
כו. ח"ד אין עולין להן
לשנה הבאה ר' יהודה
אומר עולין. א"ר יהודה
קסבר ר' יהודה
חובות של שנה זו קריבות
לשנה הבאה, ואחויבין
עליה חי הכי דטעמיה
ד' יהודה משום דסבר
חובות של שנה זו קריבות
בשנה הבאה, אמאי תני
ר' יהודה אפרי ושערי
של יום הכפורים שאבדו
הקרן אחרים תחתיהן,
כר"ל ימות, נשתיהו
ונקריבהו לשנה הבאה.

תוס' ישנים

הא לא מעכב דחוקה לא
מכי החל. ואין נראה
לניטע מה שפי שנדה
הראשון על ידי שהגרי על
אחרים (וע"פ) לחמה כי לא
הא לא מעכב דחוקה לא
מכי החל. ואין נראה
לניטע מה שפי שנדה
הראשון על ידי שהגרי על
אחרים (וע"פ) לחמה כי לא

סה

שני שעירי פרק שישי יומא

הכל מודים שאם נתכפר בשאינה אבודה מתה. והא
לאמרי רבנן אין חטאת ממה אלא שנמאל לאחר שפיפרו
בעלים תימה כיון דכצירא להו דאפילו נמאלתא כפרה אבודה
מתה אמאי נקט דווקא שנמאלתא לאחר שפיפרו שאלדה הקריב
אחרת תחתיה ומנאלת הרשונה
תמות וצתמורה פרק ולד חטאת
(דף כג:) פריך כי האי גונא תנן
המפריש חטאתו ואצדה והקריב
אחרת תחתיה ומנאלת הרשונה
תמות טעמא דהקריב הא לא הקריב
לא קשה לתרויייהו ר' אלא ולרב
הונא דחטא דלאמר הכל מודים שאם
משך לחטא מהו והקריב שפטייה
ממות לא נחלקו אלא צבא לימנך
וכו' ומשני מילתא דפשיט קמיה דלא
פשט לא קמיה פירוש מילתא דפשיט
קמיה שנמאלתא לאחר הקרבה או אין
לריב להאריך ולפרש כלום אצל נמאלת
קודם הקרבה וימנין ממה וימנין
רועה אס מתכפר צבאייה אצדה
השניה ממה ואס מתכפר בצבואה
שאין אצדה רועה לרבנן והכי נמי
הוה מני למיפך ממילתא דרבנן
גופייהו כדפי' אלא ימאל ליה למפך
מהייל דוהקריב שהיא שנייה צרישא
ואמאי צריבנן: **הנה ליה במפריש**
שתי חטאות לאחריות. תימה לי הוה
מני לשנייה הא מני ר' שמעון היא
דלית ליה רועה כלל בחטאת יחיד
ואפילו צפריש שמי חטאות לאחריות
כדמשמע צתמורה (דף טו:) וצפרק
המודה (מנחות פ. ס.) וצב' מי שהיה
טמא (פסחים דף טז:) ויש וימנ
דמתניתין לא מתוקמא כותייה דקמיה
מתנין מת אחד מהם מצייה שנים
אחרים ומגרייל עליהם ויאיהו אמר
לעיל מצא חצירו שלא בהגלה:
אמר רבי ינאי אמר קרא יעמד
חי עד מתי יהא זקוק להיות חי עד שעת
בית דמים של חבירו **תנן** **התם** **בני העיר**
ששלחו את שקליהן ונגבו או שאבדו אם
נתרמה תרומה נשבעין לגזברין ואם לאו
נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין
אחרים תחתיהן **נמצאו או שהחזירום**
הגנבים אלו ואלו שקלים הם ואין עולין
להן לשנה הבאה ר' יהודה אומר עולין
להן לשנה הבאה מ"ט **ר' יהודה אומר רבא**
קסבר רבי יהודה חובות של שנה זו
קריבות לשנה הבאה איתיביה אבוי **פר**
ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש
אחרים תחתיהן וכן שעירי ע"ז שאבדו
והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי
רבי יהודה רבי אליעזר ורבי שמעון אומרים
ירעו עד שיפתאבו וימכרו ויפלו דמיהם
לנדרבה שאין חטאת צבור מתה א"ל
קרבות

לשמועין דלף הדם ישפך:
נשבעים לגזברין. פירוש דמנן
תורמין על האבד
וכו' וצפרק הובז (צ"מ דף נח.) פירוש'
על האבד שזה ליד שליח ואבד ולא
נודע לבעלים קודם התרומה ועל
הגבוי שהוא עדיין ביד שליח ולא
אבד וקשה דאם קן הוה ליה זו ואין לריב לומר זו דכיון דתנא
תורמין על האבד שיש לו חלק אף על פי שאבד ולא יגיע לעולם
ללשכה ואפילו הכי יש לו חלק בקופות כל שכן על הגבוי שסופו
שיגיע ופירש ר"י על האבד שזה ללשכה אלא קודם שנתרמה
התרומה ולא מיעבי זה דכבר בא ללשכה וזה חזק אפילו על הגבוי
שצטעה התרומה והיה ביד שליח ואפילו כופו נאבד ולא הגיע ללשכה
ואותם שנים אין הבעלים חייבין באחריותו ועל העמיד לגבות שלא
נתן עדיין לשליח והא דלמר צפ"ו דכחות (דף קח.) המודר
הנאה מחצירו שוקל שקלו דמנן תורמין על האבד וכו' פירוש דלא
קיי מהני ליה מירי דגלחו הכי לא היה חייב לשקול מאבדו ובגוי
מיימי דלא מחייב באחריותו אכל צעמד לגבות לא איירי דכיון
דחייב לשקול א"כ כששוקל לו שקלו קא מהני ליה: **רבן שעירי**
ע"ז שאבדו. לא ידענא אמאי לא נקט נמי פר העלם דבר של
צבור ונראה לי משום דלא פסיקא ליה דאייכא נמי פר העלם
דבר של כהן משום שטעה ועשה צבורית עלמנו דהוראת כהן משום
לענמו כהוראת צ"ד לצבור ובהוראת לא הוי פליגי ר"א ור' שמעון:
ומשום
קרבנות

אלה לרב. דלמר צשני שבוג שני קמיה ממני' ליערע וצראשון שנדה
יתכפר אמאי הא דייחיד תמות לא מיבעי לרבנן ללא ממה דהא
יתכפר בצדאיייה ואינה אמרי מפריש לאבדו לאו כאבדו דמי אלא אפי'
לרי' לא ממה שהרי לא הופרש לתשומתי אבדו שהרי מתחילה היה
ראשון קיים וצבזיל המשתלה שמת
הולך להציא שנים ומיהו דלין בעלי
חיין נדחין מעיקרא חי צעי האי
מקריב והוה ליה כמפריש שמי חטאות
לאחריות שאם יאבד אחד מהן יקריב
את חצירו: **ואמר ר' אושעיה.** שני
יערע אפי' לרבי שהרי לא הופרש
לאיבוד: **כיון.** דלמר צצראשון
מעיקרא כי אפרשינן להאי שני
אדעתא דליבוד אפרשינן ולא גרע
ממפריש לאבדו וממני' רבי היא והכי
אמרין צמסכת תמורה דרב כרבי
מוקי לה לממני': **סנ רבי יהודה**
אומר סמוס. קס"ד צבזיה דקאמרי
רבנן ירעה אמר רבי יהודה תמות
ועל כרחק לרבי יהודה בעלי חיים
נדחין דקתמי נשפך הדם ימות
המשתלה: **צשלמא לרבי יוחנן דאמר**
צשני שבוג ראשון. תנן ירעה ואמר
רבי יהודה עליה תמות מיכפר צשני
שבוג שני: **אלה לרב.** דלמר ירעה
דממני' צשני שבוג שני תנן ועליה
אמר רבי יהודה תמות: **צבא מייכפר**
דאלו צצראשון לרי' יהודה לא מיכפר
דהאמר בעלי חיין נדחין: **מי סברס**
וכו' אשני שבוג ראשון קאי. ובתמי
פליג דפרישית לעיל: **ואיכא דמוטיב**
פני. הך תיובתא קמיימאל דאחויבנאל
לעיל (א) ועוד אמר רבי יהודה וכו'
דאחויבנאל לעיל לרב איכא דמוטיב
לה מעיקרא לרבי יוחנן והכי מוטיב
לה: **צשלמא לרב.** דלמר לתנא קמיה
בעלי חיין אין נדחין וצשני שבוג שני
קאמר ירעה ורבי יהודה לאו עליה
קאמר ימות היינו דהדר קאמר ועוד
לאשמועינן דבעלי חיין נדחין סבירה
ליה ותמות דקאמר צרישא לאו
האחויא דלמרי רבנן ירעה קאי
ובתמי אמר לאפלוגי צרישא פליג
אחטאת צבור דקאמרי רבנן ירעה
ואמר [רבי יהודה] ימות וסיפא
מפליגי דבעלי חיין דקאמרי רבנן אין
נדחין ויתכפר צראשון ואמאי איהו
למימנו הוא ימות והשני יקרב: **אלה**
לרבי יוחנן מאי ועוד. הא רבנן נמי
אמרי ראשון ידחה: **קשיא.** דאמרין
דיקא ממני' כותייה דרב: **צשלמא**
נשפך הדם ימות המשלה דלא
איתעביד מלוסיה. דמ ומוקה בצדריס
הנעשים צבגדי לכן כתיב וריבך להציא דם אחר ואי אפשר בלא
הגרלה וריבך דלית ליה בעלי חיים נדחים שאתה מוסיקו לו להציא שנים ולהגריל
מה המשלה. למה לו משלומין שאתה מוסיקו לו להציא שנים ולהגריל
ולשפך דם הראשון הא איתעביד מלוסיה דשעיר המשתלה כל דבר
שמעביד דם אינו אלא הגרלה צבד לקבוע גורל של עם על שנו דבר
שנעביד ליה לרי' יהודה דלמר לא המודר כשר וכל שכן דשילוח דלא
מעכב לדברי הכל דכי כתיב חוקה אדברים שהכהן עושה צבגדי לכן
ולא על דברים הנעשים ע"י איש עמי: **לפיוס חי.** שלא ימות עד
שעת מתן דמו של חצירו הא אם מת קודם לכן אין כפרת הדם כלום
לכן לריב משלומין וצבלא הגרלה חי אפשר וחוקל לשנים וראשון
ידחה דהכל מודין צשחוטין נדחין: **צני העיר ששלחו.** ע"י שליח
שקליהן לירושלים למקדש: **אס נתרמה צרומה.** א קופות קודם שנועד
שצבדו: **לעוסימ** המשלום: **צבועה שומרין לגזברין** שהרי ההפקד
להקדש שאין הבעלים חייבים לשקול עוד (ט) (דמנן) (מנחות דף קח.)
תורמין על האבדו שלא נודע: **ואס לאו.** שלא נתרמה התרומה אין
ההפקד להקדש אלא של בעלים לפיכך נשבעין לבני העיר: **נמאלו.**
קאי אלאבדו: **החויורס הגבויס.** קאי אנגבו: **ואין עולין להס.**
לבעלים וריבין לשקול לשנה הצאה: **חובות של שנה זו.** שהפירושו לחובות שנה זו: **שעירי ע"ז.** צבור שחטאו צע"ז צהוראת
ונמאלו הראשונים: **קולן ימוסו.** ולא אמרינן יקרבו לשנה הצאה:
קרבות

יעינן יעמד חי שצריך שיעמדו שנים דהא כבולה שמשעין לא אשכח דחיייה אלא על ידי שנשאל יחיד אכל כסאבדילו על אמר פליגי
לעיל ר' יוחנן וכי וכו' יכול לחזור ולרואה או כיון שסודה כבר. וריבין (שמואל) [שלמה] חושב דחיייה על ידי בגרלה חטי. וריבין שלמה
לוי רואה לומר דחיייה לפי שהיה שזה בלא חצירו כיון דלחמה לא ידעינן יעמד חי שצריכין לעמוד שניהם על ידי [מסקינן ליה בשעירה.
על כן נראה לריבין לפי שהיה שזה בלא חצירו כיון דלחמה לא ידעינן יעמד חי שצריכין לעמוד שניהם על ידי [מסקינן ליה בשעירה.
[והש"ע דאמרי לא ידעינן] שצריך להיות חי עד שעת מתן דמוס שלחו ע"ז שעיר יודע הוא שצריך להיות חי עד שעת מתן
דמוס ואי לא נדמה המשתלה, אמר תל המשחח למה ישפך הדם כיון שלא נפסק (התם) (הדס) כלל אס יגרילו על אחרים יהיה נראה
יומא, וקס"ד (הבא) [דחא] דבעינן שיעמדו (על) שניהם היינו לענין דלא מפסקל שעיר המשתלה גופיה [על] שאלה עשה זמורה לא
[על] נדחה היא חא תמיה וכה חייבי לאחריהו. ויבי"א פירש דלחוקה דעירובין ודאי אמר שפי (וא') [דלמנן] השועט מודה (על) [על] נדחה
שעוים תלות דקדשו לאחריהו קאי מיטין בתפריש צמנמות ועירובין. אלא אפילו לרי' יוחנן דלמר לקרין גדול קמריין וכל קדשי
היינו גבי מודה שכל אלו חטאות עולו אס אבדו חטאות אס אינו מקבל עליו אחריות, היולך לא הוי שתמל דעתיה לאחריהו אכל בני
חטאות וכל אס אבדן לאחריהו. וכן נראה לריבין דנדר תודעה נמי צריך להציא להס אחר, ועוד אפילו צבגדה אז אמר זו תודעה זו
למה אמרינן בפירוק התורה [א]. וא צבד להס צריך להציא להס אחר אכל צבדה תורה אין צריך להציא אחרת צלמא [אין] אחריות
להס עליו כממא. מ"כ. בש"פא נשפך הדם ימות המשחח ב"ר. פי רש"י דלא נעשים מלח הדם וריבך להציא דם אחר ופי
אפשר בלא הגרלה וריבך יביא וריבך דלית ליה בעלי חיים נדחים ימות המשחח הראשון אכל ממה המשתלה [ואמאי] ישפך הדם

מסורת הש"ס

(א) תמורה כג. (ב) תמורה
כד. פסחים טז: [מנחות
(א) (ע"ל: א)] (א) [ע"ל: א]
(ד) [ע"ל: א] [מנחמ מן צריך
הייקוד משום דפגומה דר' דר'
יהודה לא מוכר משה
ולא בגמלא גס בחותמא],
(ב) שקלים פ"ב מ"א. צ"ח
(ג) א וסעוטה יא. ע"ל ג
הוריות ג. א) צ"ל אצטרי,
(ד) [ע"ל דמילא].

תורה אור השלם

1. והשעיר אשר יקח
עליו הגורל לצקול
יעמד חי לפני ה' לכפר
עליו השלח אתו
לצקול המזבחה:
יקרא טו ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואלכא
דמוטיב כו' דאחויבנאל לעיל
מדרתן ועוד אמר:

בוסף רש"י

הפריש שתי חטאות
לאחריות. דאס תאבד
האחת יתכפר בתפריש,
דהס רבי מודה דיתכפר
באחת ממה והשני תרעה,
דאין חטאת שנכפרו
באחת ממה אלא ע"י
דקמי. שצבדה דתמות. אכל
צבד דלא נדחו מעולם
לא דהיי חו הלכה למה
מקמי. דל דין חטאות
התמות סלסל למשע"ס.
צמס' תמורה (מנחות פ.
מנחות). אמר קרא יעמד
חי. על כרחק ללמדת שאס
מת אלה לריב להציא אחר,
דאי לא נמאי חאס, אל
חטאת עליו ישתטט עד
לאחר מתן דמוס ליתבוט
יעמד לפני ה' לכפר עליו,
חי למת לי. אלא שאם
מת לריב להציא אחר, ועד
מתי הוקיפו להיות חי עד
שעת מתן דמו של חצירו,
דבעי לכפר עד שיכפר
דמנו על חצירו, אכל משעת
מתן דמוס וליין א"פ סדר
שעדין לא הוהוה לפי סדר
המקלות וכל מנכר וגו'
וסמן ארזן וגו', אס מת
אין לריב אחר (יע"ל ז).

תוס' ישנים

ואמר רבי אושעיה ב'.
ואצ"ג צבגדים [בפסחים
ז, א] איכא פלוגמה דברי
אושעיה, מ"מ יוחל ליה
לישב מילתיה דר' אושעיה
אליבא דרב. הפריש שני
החטאות לאחריות ב'.
הקשה בריב חי יחיל
והלא אינו יכול להפריש שמי
חטאות זו אחר זו על שתי
חבה. ואמרין בעריב מי
שהוא ואו [עירובין ז א]
כל שלחו ביה אחר או אפילו
צבת חמה אישן [והתקדש
הכל צבתה מתן חטאת
שלחו חטאת צבורי חזרו
שהשני צשגרה תרעה.
ואומר רבינו דלא שייך הנה
לממר (וכי דלימין) אכל
דלמר היינו מפריש שמי
חטאות אפילו לאחריהו
במריבה, לחמה לחמון
דלמר צ"י מי שהוא ואו
וצפרק התורה צמנמות
[נע. ז] בקריבין גדול
קמיטין מ"מ הכל דלמר
לאחריות חילי שפיר
מחוייבו, דאמרין התם
היכל דלמר יקדשו צרישע
מתן קושטין דקדשי
ללאחריהו קמיטין ואמרין
במורה אי קא קרימיה
מודה היא חא תמיה וכה חייבי
לאחריהו. קאי מיטין בתפריש
צמנמות ועירובין. אלא
אפילו לרי' יוחנן דלמר
לקרין גדול קמריין וכל קדשי
היינו גבי מודה שכל אלו
חטאות עולו אס אבדו חטאות
אס אינו מקבל עליו אחריות,
היולך לא הוי שתמל דעתיה
לאחריהו אכל בני חטאות
ולכל אס אבדן לאחריהו.
[א]. אכל להס צריך להציא
להס אחר אכל צבדה תורה
אין צריך להציא אחרת צלמא
[אין] אחריות להס עליו
כממא. מ"כ. בש"פא נשפך
הדם ימות המשחח ב"ר. פי
רש"י דלא נעשים מלח הדם
ורבך להציא דם אחר ופי
אפשר בלא הגרלה וריבך
יביא וריבך דלית ליה בעלי
חיים נדחים ימות המשחח
הראשון אכל ממה המשתלה